

NYT

2008 #2

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen

Titel	Nyt fra Ankestyrelsen Udkommer 4-5 gange om året Redigeret af Karin Rasch (ansvarshavende) og Maria Teresa Raaschou-Jensen
Udgiver	Ankestyrelsen, marts 2008
ISSN nr	0907-9300
Oplag	2.000 eksemplarer. Eftertryk er tilladt med kildeangivelse.
Designkoncept	Kontrapunkt as
Layout og tryk	Schultz Grafisk
Bestilling	Ankestyrelsen Amaliegade 25, 1256 København K Telefon 33 41 12 00, Telefax 33 41 14 00
Hjemmeside	www.ast.dk
E-mail	ast@ast.dk

Eftertryk er tilladt med kildeangivelse

Tak for besvarelsen af brugerundersøgelsen til revision af Nyt fra Ankestyrelsen

Vinder

af lodtrækningen om 3 flasker vin er **brugernavn 3490**, der bedes rette skriftlig henvendelse til Ankestyrelsen, att. redaktør Maria Teresa Raaschou-Jensen, med angivelse af adgangskode samt navn og arbejdssted. Vi sender derefter flaskerne.

Brugernavn og adgangskode til besvarelse af undersøgelsen fremgår af følgebrev af januar 2008 vedlagt Nyt fra Ankestyrelsen nr. 1 / 2008.

Vi ser frem til din henvendelse.

Med venlig hilsen
Maria Teresa Raaschou-Jensen

Indhold

Side

- 6 Ankestyrelsen i tal 2007
- 10 300-timers reglen – Principafgørelse A-1-08
- 12 300-timers reglen rammer kvinder i storbyerne
- 15 Praksisundersøgelse om anbringelse af børn og unge
- 18 Praksisundersøgelse om behovsbestemt tillæg til "svage unge" efter aktivlovens § 25, stk. 3
- 21 Praksisundersøgelse om tilbagebetaling af løbende ydelser efter aktivlovens §§ 91 og 93
- 24 Praksisundersøgelse om enkeltudgifter
- 27 Praksisundersøgelse om kommunernes tilkendelse af en højere førtidspension
- 31 Praksisundersøgelse om merudgiftsydelse

Ankestyrelsen i tal 2007

Fuldmægtig Maria Teresa Raaschou-Jensen, Ankestyrelsen

Sådan gik år 2007

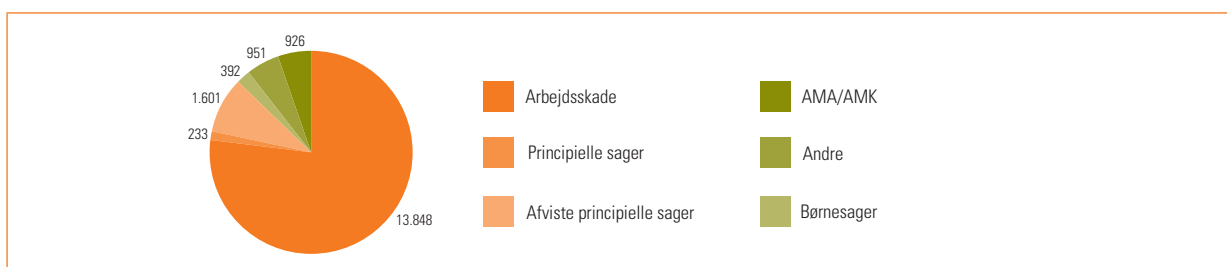
Oprettede sager

Der blev oprettet 19.182 sager i 2007. Antallet af arbejdsskadesager var 15.157, hvilket er en stigning på 1.832 sager i forhold til 2006.

Afsluttede sager

Der blev i årets løb afsluttet i alt 17.951 sager. Heraf var 13.848 arbejdsskadesager og 4.103 sager efter anden lovgivning.

Fordelingen af sager fremgår af denne oversigt:

Sagsbehandlingstiden

For arbejdsskadesager blev den gennemsnitlige sagsbehandlingstid reduceret fra 5,8 måneder i 2006 til 5 måneder i 2007.

Den omlægning – baseret på LEAN-principper – af behandlingen af arbejdsskadesager, der blev indført i februar 2006, har i 2007 slået igennem på arbejdsskadesagerens samlede sagsbehandlingstid. De ukomplicerede arbejdsskadesager blev behandlet hurtigere, hvilket betød en bedre udnyttelse af arbejdsskadeafdelingens ressourcer og en nedgang i den samlede sagsbehandlingstid.

For de antagne principielle sager var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 5 måneder.

Sagsbehandlingstiden for ordinære sociallovssager blev nedsat fra 4,5 måneder til 3 måneder.

Sagsbehandlingstiden blev overholdt på alle de områder, hvor krav til sagsbehandlingstiden er fastsat i lovgivningen. Dette gælder således også sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet uden samtykke.

Ændringsprocenter

I 77,2 % af arbejdsskadesagerne var Ankestyrelsen enig i Arbejdsskadestyrelsens afgørelse.

I 10,9 % af sagerne blev Arbejdsskadestyrelsens afgørelse ændret, mens 11,9 % af sagerne blev hjemvist.

For de antagne principielle sager vil sagernes særlige karakter altid føre til en meget høj ændringsprocent. For 2007 var den på 51,5 %, mens den i 2006 var på 51,6 %.

Kvalitetsmålinger

Ankestyrelsen har siden 1993 målt kvaliteten i sagsbehandlingen. Kvalitetsmålingen er en stikprøveundersøgelse baseret på sager afgjort i 2. kvartal.

For de sidste 3 år ser kvalitetstallene således ud:

2005: 82,7

2006: 82,8

2007: 86,4

Kvalitetstallet udtrykker i hvor høj grad (procentvis) styrelsen har opnået de kvalitative krav til sagsbehandlingen, som styrelsen, opdragsgivere og samarbejdsparterne prioriterer. Målingen er baseret på såvel indholdsmæssige som tidsmæssige kriterier til sagsbehandlingen.

Kvalitetsniveauet har i flere år været højt. Ankestyrelsens afgørelser vurderes generelt at være klare, rigtige og velbegrundede.

Derudover har nedgangen i den samlede sagsbehandlingstid for behandling af arbejdsskadesager betydet et særligt højt kvalitetstal for 2007.

Praksiskoordinering og dataindsamling

I årets løb blev der udsendt 151 Principafgørelser (hed tidligere Sociale Meddelelser). Det betyder, at der ved årsskiftet 2007/2008 var 2872 gældende Principafgørelser i vores database.

En oversigt over antallet af udsendte principafgørelser siden år 2001 fordelt efter retsområde kan ses på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk under Afgørelser – Database over Principafgørelser – Udsendte på lovområder.

I 2007 gennemførte Ankestyrelsen 5 praksisundersøgelser:

- Bevilling af hjælpemidler og forbrugsgoder (offentliggjort i december 2007)
- Tilkendelse af førtidspension til psykisk syge (offentliggjort i december 2007)
- Anbringelse af børn og unge (offentliggjort i januar 2008)
- Kontanthjælp, matchgrupper (offentliggjort i februar 2008)
- Bortfald af sygedagpenge (offentliggjort i februar 2008)

Der blev udsendt 18 statistikker:

- Afgørelser om førtidspension i kommuner og nævn (4 kvartalsstatistikker og årsstatistik)
- Afgørelser om anbringelse af børn og unge (4 kvartalsstatistikker og årsstatistik)
- Ankestatistik for de sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene (4 kvartalsstatistikker og årsstatistik)
- Støtte til køb af bil mv. (årsstatistik)
- Brugere af botilbud (årsstatistik)
- Arbejdsskadestatistik (årsstatistik)

For første gang offentliggjorde Ankestyrelsen i 2007 en samlet statistik over behandling af klagesager på arbejdsskadeområdet. Statistikken stiller blandt andet skarpt på antallet af afgjorte ankede arbejdsskadessager fordelt på brancher, art, hvem der klager og hvad der klages over. Statistikken baseret på tal fra 2006 blev offentliggjort i slutningen af 2007. Tallene for 2007 forventes at være klar i foråret 2008.

Nyt fra Ankestyrelsen udkom med 3 numre.

[Læs mere om Ankestyrelsen 2007](#)

En mere detaljeret beskrivelse af de ovennævnte tal fremgår af "Ankestyrelsen 2007 – Aktiviteter, afgørelser, analyser og undersøgelser", som bliver offentliggjort på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk den 1. april 2008.

300-timers reglen – Principafgørelse A-1-08

Fuldmægtig Ellen Tofte Larsen, Ankestyrelsen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg traf den 23. januar 2008 afgørelse om, at den såkaldte 300-timers regel ikke fandt anvendelse i en situation, hvor ægtefællen til en kontanthjælpsmodtager var i ordinært og ustyttet arbejde og således ikke modtog eller var berettiget til kontanthjælp.

Kommunen kunne derfor ikke standse udbetalingen af kontanthjælp til kontanthjælpsmodtageren med henvisning til denne regel.

Afgørelsen er offentliggjort som Principafgørelse A-1-08, og kan læses på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk.

300-timers reglen drejer sig om kontanthjælp til ægtepar, hvor den ene ægtefælle reelt ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet. Den blev indsat i lov om aktiv socialpolitik (aktivloven) pr. 1. april 2006 ved lov nr. 239 af 27. marts 2006.

Formålet med reglen var at opstille et objektive, målbart kriterium for, hvem der var omfattet af bestemmelsen.

Reglen var det – indtil videre – sidste trin i en udvikling, der begyndte ved bistandslovens ikrafttræden i 1976.

Hvis der skulle udbetales kontanthjælp, var det blandt andet en forudsætning, at ansøgeren stod til rådighed for arbejdsmarkedet. Da ægtefæller har gensidig forsørgelsespligt, var det en betingelse for kontanthjælp, at begge ægtefæller stod til rådighed, ellers havde ingen af ægtefællerne ret til kontanthjælp.

I realiteternes verden var det dog i en del tilfælde sådan, at den ene ægtefælle reelt ikke stod til rådighed og åbenlyst heller aldrig ville komme til det.

Det tog man konsekvensen af ved overgangen fra bistandsloven til aktivloven i 1998. Der blev nu indført en regel om, at den ene ægtefælle kunne vælge ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder. Ordningen var frivillig og betød, at der ikke blev ydet kontanthjælp til denne ægtefælle. Den anden ægtefælle fik til gengæld et tillæg til sin kontanthjælp. Reglen hed dengang aktivlovens § 13, stk. 5, populært kaldet ”forklædereglen”.

Pr. 1. juli 2003 blev reglen – der i mellemtiden var blevet § 13, stk. 6 og ved det nye lovforslag blev stk. 7 – suppleret med et nyt stk. 8 (lov nr. 417 af 10. juni 2003). Den nye regel angik ægtepar, hvor begge ægtefæller principielt stod til rådighed, men hvor der var tvivl om, hvorvidt dette reelt var tilfældet. Nu fik kommunerne mulighed for i sådanne tilfælde at beregne kontanthjælpen på samme måde som i de tilfælde, hvor en ægtefælle valgte ikke at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Personkredsen var stadig ægtepar, hvor begge fik kontanthjælp.

Det seneste skud på stammen var indførelsen af et objektivi kriterium, hvorefter det var en betingelse for at få kontanthjælp, at den pågældende ægtefælle kunne dokumentere, at vedkommende havde haft mindst 300 timers ordinært eller ustøttet arbejde inden for de seneste 24 måneder. Det fremgik af bemærkningerne til lovforslaget, at der var tale om en justering af den hidtidige ordning, og det var ikke angivet, at målgruppen derved skulle udvides. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg måtte derfor lægge til grund, at bestemmelsen ikke gjaldt i de tilfælde, hvor ægtefællen til ansøgeren om kontanthjælp forsørgede sig selv ved erhvervsarbejde og derved opfyldte sin del af den gensidige forsørgelsespligt.

Det er alene denne situation, Beskæftigelsesudvalget har taget stilling til.

Arbejdsdirektoratet har den 1. februar 2008 udsendt et orienteringsbrev til samtlige kommuner i anledning af afgørelsen fra Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg. Arbejdsdirektoratet beder heri kommunerne om – hurtigst muligt – at finde og genoptage tilsvarende sager og udbetale den bortfaldne kontanthjælp.

Direktoratet oplyser endvidere, at der arbejdes på en revideret og samlet vejledning om 300-timers reglen, som vil blive udsendt snarest.

300-timers reglen rammer kvinder i storbyerne

Fuldmægtig Mette de Bang, Ankestyrelsen

På bestilling af Arbejdsdirektoratet lavede Ankestyrelsen henover sommeren 2007 en undersøgelse af 300-timers reglens effekt. Undersøgelsens resultater bygger på oplysninger fra 94 kommuner, og bringes hermed til illustration af 300-timers reglens anvendelse ud fra den retsopfattelse, som kommunerne hidtil har administreret reglen ud fra. Vi henviser i den forbindelse til den foranstående artikel "300-timers reglen – Principafgørelse A-1-08".

Undersøgelsen viser, at kontanthjælpen til 395 ægtefæller er stoppet pr. april og maj 2007. Det svarer til 5 procent af de 8500 ægtefæller, som blev varslet, at de kunne blive ramt, fordi de ikke stod til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er hovedsageligt kvinder i storbyerne, der bliver ramt af den nye regel.

Nogle varslede ægtefæller undgår reglen

Undersøgelsen viser først og fremmest, at langt fra alle varslede ægtefæller mister hjælpen. Blandt de varslede ægtefæller, der efterfølgende blev undtaget af beskæftigelseskravet, fik 64 procent udsat bortfaldsdatoen, og mistede dermed ikke retten til kontanthjælp.

13 procent undgik reglen, fordi det lykkedes dem at opfylde beskæftigelseskravet i varslingsperioden, eller fordi de i mellemtiden er blevet skilt, og dermed ikke længere skulle opfylde beskæftigelseskravet for at være berettiget til kontanthjælp.

23 procent er i den mellemliggende periode røget helt ud af kontanthjælpssystemet, primært fordi de har fået tilkendt førtidspension. 13 procent er ude af systemet af andre grunde, hvoraf en del formentlig er gået i gang med en SU berettiget uddannelse, eller forsørges af en ægtefælle, *jf. tabel 1.*

Tabel 1 Varslede ægtefæller, der efterfølgende er undtaget af beskæftigelseskravet

	April	Maj	April/maj i alt	Procent i alt
Opfylder beskæftigelseskravet	474	210	684	11
Skilt (ej omfattet af 300-timers-reglen)	113	20	133	2
Ude af kontanthjælpsystemet				
I ordinært job	90	21	111	2
Tilkendt førtidspension	368	134	502	8
Andet	507	365	872	13
Midlertidigt suspenderet fra reglen				
Flyttet til matchgruppe 5	525	211	736	12
Barsel	567	89	656	10
Sygdom	443	66	509	8
Ressourceprofil under udarbejdelse	436	60	496	8
Under uddannelse	325	130	455	7
Forrevalidering	279	152	431	6
Fleksjobbevilling	48	2	50	1
Løntilskud	58	13	71	1
Andet	523	169	692	11
I alt	4756	1642	6398	100

Note: Henholdsvis 68 og 49 kommuner har besvaret spørgsmålet for april og maj 2007. En stikprøve blandt kommunerne viser, at besvarelserne er behæftet med usikkerhed, idet oplysningerne er fundet frem manuelt. Ikke desto mindre giver tabellen et indtryk af, hvilke hovedårsager, der undertager de varslede fra beskæftigelseskravet.

Kvinderne mister kontanthjælpen

Udfordringerne med at få kontanthjælpsmodtagere ud på arbejdsmarkedet er tydeligvis størst i byerne. Typisk gælder det Københavns Kommune, kommunerne vest for København og de store provinsbyer, Århus, Odense, Aalborg og Esbjerg. Dette er ikke overraskende, idet kommunerne repræsenterer den største andel af kontanthjælpsmodtagere.

For to tredjedele af alle ægtepar, der mistede den ene kontanthjælp, var det hustruen, der fik frataget hjælpen. I ægtepar, hvor begge ægtefæller ikke opfylder beskæftigelseskravet, er det således ofte kvinden, kommunerne vurderer, er længst væk fra arbejdsmarkedet, og det er derfor hende, som skal miste kontanthjælpen.

Sygdom, barsel og matchgrupper 5 giver udskydelse

Sygdom og barsel er de omstændigheder, der typisk medfører en udskydelse af datoen for, hvornår borgeren skal kunne dokumentere, at beskæftigelseskravet er opfyldt.

Perioder hvor arbejdsevnen har været så begrænset, at den pågældende ikke har kunnet opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked, fordi de for eksempel er matchet til gruppe 5, er ligeledes årsag til, at ægtefæller midlertidigt får dispensation fra beskæftigelseskravet.

Praksisundersøgelse om anbringelse af børn og unge

Fuldmægtig Martin Lindeblad Nielsen, Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har gennemført en praksisundersøgelse om kommunernes praksis i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet.

I undersøgelsen indgik 143 sager fra 11 kommuner.

Undersøgelsen havde særligt fokus på de lovpligtige § 50 undersøgelser, § 140 handleplaner og § 48 børnesamtalen.

Hvad viste praksisundersøgelsen

2/3 af de indsendte sager er behæftet med så alvorlige fejl, at de vurderes ikke at være i overensstemmelse med lovgivningen.

De væsentligste årsager til fejl er,

- at der ikke er grundlag for en anbringelse (3 sager)
- at der mangler samtykke til den frivillige anbringelse (21 sager)
- at kommunerne ikke følger de særlige sagsbehandlingsregler (68 sager)

Der er tale om så alvorlige sagsbehandlingsfejl, at Ankestyrelsen har vurderet, at sagerne ikke er i overensstemmelse med regler og praksis.

De væsentligste sagsbehandlingsfejl er, at der ikke er udarbejdet den lovpligtige § 50 undersøgelse og/eller § 140 handleplan, inden afgørelsen om anbringelse er truffet. Det er vigtigt, at der bliver foretaget en grundig og kvalificeret afdækning af barnets/den unges situation fra starten. Det styrker mulighederne for at tilrettelægge forløbet hensigtsmæssigt og fra starten vælge de rigtige foranstaltninger, så unødige flytninger, sammenbrud i anbringelser mv. undgås. § 50 undersøgelsen er samtidig fundamentet for, at der kan udarbejdes en grundig handleplan efter § 140. Blandt de 143 sager er der udarbejdet en undersøgelse i 89 sager og en handleplan i 104 sager.

I forhold til praksisundersøgelsen fra 2006 er det i denne praksisundersøgelse vurderet, hvorvidt kommunerne får afholdt en samtale med barnet/den unge, inden der træffes afgørelse om anbringelse – den såkaldte § 48 børnesamtale. Samtalen er blandt andet vigtig

for at få et forhåndskendskab til barnet/den unge. Reglerne for afholdelse af børnesamtale i forbindelse med afgørelser om anbringelse er ikke ændret med anbringelsesreformen.

Vores gennemgang af sagerne viser, at det kniber for kommunerne at få afholdt samtalen inden afgørelsen om anbringelse træffes. I en tredjedel af sagerne er der ikke gennemført samtale med barnet, selvom det er servicelovens klare udgangspunkt. En mindre del af disse sager drejer sig om børn på 3 år eller derunder. I disse tilfælde kan utilstrækkelig modenhed hos barnet umiddelbart forklare, at der ikke er gennemført en samtale.

Anbefalinger på baggrund af undersøgelsen

For at sikre at samtykke til anbringelsen er indhentet eller forsøgt indhentet fra alle parter, bør det noteres enten i journalen eller på en særskilt checkliste, at forældremyndigheds-spørgsmålet er afklaret, og at samtykke er indhentet.

Det bør noteres, for eksempel i journalen eller i en rubrik i et fortrykt skema til § 50 undersøgelsen, at spørgsmålet om forældremyndighed er afklaret, og at samtykke til undersøgelsen er indhentet eller forsøgt indhentet fra alle parter. Der bør lægges vægt på at gennemgå formålet med og indholdet af § 50 undersøgelsen, således at det samtykke, der gives til undersøgelsen, kan betragtes som et informeret samtykke. Det vil være hensigtsmæssigt at indhente et skriftligt samtykke enten på en særskilt blanket eller i en rubrik i et fortrykt skema til § 50 undersøgelsen.

Kommunerne bør have større opmærksomhed på nogle af kravene til indholdet af § 50 undersøgelsen/§ 140 handleplanen. En måde at sikre opfyldelsen af de indholdsmæssige krav, kan være at benytte et fortrykt skema, der i sin opbygning medtager alle kravene.

Kommunerne bør have øget fokus på gennemførelse af § 48 samtaler med barnet/den unge:

- Samtalen skal ske forinden og i rimelig tilknytning til afgørelsen om anbringelse af barnet, således at oplysningerne er dækkende for barnets aktuelle holdning
- Vejledning til barnet eller den unge om mulighed for bisidder under samtalen
- Samtalens indhold: Egentlig samtale om den planlagte foranstaltning eller eventuelt blot orientering herom

- Notatpligt om samtalen for eksempel i journalen eller på et særskilt ark
- Konkret begrundelse, hvis der ikke gennemføres en samtale og dokumentation herfor.

En måde at sikre en øget opmærksomhed på kunne være at benytte et fortrykt skema, der i sin opbygning indeholder alle de procesmæssige og indholdsmæssige krav for samtale afholdelse samt opmærksomhed på eventuel alternativ afdækning af barnets holdning.

Afgørelser om anbringelse er væsentlige og indgribende, hvorfor vi anbefaler, at også afgørelser om anbringelse med samtykke bør meddeles skriftligt og være kortfattet begrundet. Desuden bør afgørelsen fremgå tydeligt på et særskilt ark og ikke udelukkende som et notat i journalen.

Rapportens kapitel 1 indeholder et resumé af undersøgelsen og en oversigt over anbefalingerne.

Rapporten er offentliggjort på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk

Praksisundersøgelse om behovsbestemt tillæg til "svage unge" efter aktivlovens § 25, stk. 3

Fuldmægtig Jane Nielsen, Statsforvaltningen Sjælland

Beskæftigelsesankenævnet i Statsforvaltningen Sjælland har i 2007 gennemført en praksisundersøgelse vedrørende kommunernes afgørelser om bevilling af behovsbestemt tillæg til unge mellem 18 år og 25 år efter aktivlovens § 25 f, stk. 3.

Emnet for praksisundersøgelsen blev valgt, *fordi* der ikke tidligere har været gennemført en praksisundersøgelse på dette område, hverken af nævnene eller af Ankestyrelsen, og fordi der i vores nævn og på landsplan er en meget sparsom praksis på området, samt fordi vi ved flere lejligheder har fået telefoniske henvendelser fra kommunerne om fortolkningen af aktivlovens § 25 f, stk. 3.

Til brug for undersøgelsen har nævnet indkaldt 84 sager fra 6 kommuner i regionen. Nævnet har i alt modtaget 20 sager. 4 af sagerne var ikke omfattet af undersøgelsestemaet, og er sorteret fra. Der indgår således kun 16 sager i undersøgelsen fordelt på 3 kommuner.

Det begrænsede antal sager, der således danner grundlag for undersøgelsen skyldes, at det ikke har været muligt for kommunerne at indsende det ønskede antal, da der generelt kun er få eller ingen sager, hvor kommunerne har bevilget behovsbestemt tillæg efter aktivlovens § 25 f, stk. 3.

Beskæftigelsesankenævnets gennemgang af sagerne har ført til nedenstående hovedkonklusioner:

Materiel vurdering af kommunernes afgørelser viser

- At i de 16 undersøgte sager er kun 1 afgørelse i overensstemmelse med lovgivningen og praksis
- At de øvrige 15 sager ville være blevet hjemvist/ændret, hvis det havde været klagesager, idet
 - hovedparten af sagerne mangler økonomiske oplysninger
 - betingelserne for nedsættelse af den månedlige kontanthjælp i aktivlovens § 25 f, stk. 1, nr. 1 eller 2, i ca. 1/3 af sagerne ikke er opfyldt på afgørelsestidspunktet, og at der således ikke burde være bevilget behovsbestemt tillæg
 - der i over halvdelen af sagerne er bevilget behovsbestemt tillæg på trods af, at den unge ikke/i ringe grad er omfattet af persongruppen "svage unge" i aktivlovens § 25 f, stk. 3

- At kommunerne i flere sager bevilger behovsbestemt tillæg uden, at det fremgår af sagens akter, at kommunerne forinden har truffet afgørelse om nedsættelse af den månedlige kontanthjælp efter aktivlovens § 25 f, stk. 1, nr. 1 eller 2
- At kommunerne i flere sager ikke ses at have nedsat den månedlige kontanthjælp, selv om betingelserne herfor er opfyldt efter aktivlovens § 25 f, stk.1, nr. 1 eller 2

Formalitetsvurdering af kommunernes afgørelser viser

- At afgørelserne i ca. 3/4 af sagerne er i overensstemmelse med de formelle regler for så vidt angår afgørelsens form og hvilken afgørelse, der er truffet
- At 1/4 af sagerne er truffet som formløs afgørelse
- At det i ca. 2/3 af sagerne fremgår, hvilken hjemmel afgørelserne er truffet efter
- At der i ca. 1/3 af sagerne ikke er henvist til lovgrundlaget

Om end resultaterne af undersøgelsen viser en klar tendens, skal det understreges, at det begrænsede antal afgørelser ikke i sig selv kan danne grundlag for en generel vurdering af regionens kommuners afgørelser.

Beskæftigelsesankenævnet anbefaler følgende:

- At kommunerne indhenter aktuelle og relevante oplysninger om den unges økonomiske forhold, herunder oplysninger om formue, samt månedlige indtægter og udgifter, og på grundlag heraf foretager en individuel vurdering af, om den unge opfylder de økonomiske betingelser for behovsbestemt tillæg efter aktivlovens § 25 f, stk. 3
- At kommunerne er opmærksomme på, at der ikke bevilges behovsbestemt tillæg, hvis betingelserne for nedsættelse af den månedlige kontanthjælp i aktivlovens § 25 f, stk. 1, nr. 1 eller 2, ikke er opfyldt
- At kommunerne indarbejder en procedure, som sikrer, at der træffes afgørelse om nedsættelse af den månedlige kontanthjælp, når betingelserne herfor er opfyldt i aktivlovens § 25 f, stk.1, nr. 1 eller 2, det vil sige, når den unge har modtaget kontanthjælp i 6 måneder efter, at den pågældende har påbegyndt et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller uden rimelig eller gyldig grund er ophørt med eller har afvist et tilbud efter beskæftigelsesindsatsloven, og den pågældende har overstået en periode, hvor hjælpen har været nedsat eller ophørt efter § 39 eller § 41

- At kommunerne strammer op på fortolkningen af begrebet "svage unge" således, at behovsbestemt tillæg kun bevilges til den personkreds, der er henvist til i aktivlovens § 25 f, stk. 3. Det vil sige personer, der opfylder følgende betingelser:
 1. ikke er i stand til at gennemføre en SU-berettigende uddannelse
 2. ikke kan revalideres til at komme i arbejde inden for en rimelig periode
 3. ikke vil være i stand til at påtage sig et arbejde
- At kommunerne, når bevilling af behovsbestemt tillæg ikke meddeles skriftligt, udfærdiger et skriftligt notat i sagen med oplysning om, hvilken afgørelse, der er truffet og med hvilken hjemmel.

Rapporten er gjort tilgængelig på statsforvaltningens hjemmeside, sjælland@statsforvaltning.dk.

Praksisundersøgelse om tilbagebetaling af løbende ydelser efter aktivlovens §§ 91 og 93

Fuldmægtig Charlie Hartmann-Petersen, Statsforvaltningen Hovedstaden

Beskæftigelsesankenævnet, Statsforvaltningen Hovedstaden, har i 2007 gennemført en praksisundersøgelse om tilbagebetaling efter aktivlovens §§ 91 og 93 af løbende ydelser.

Baggrund

Efter § 78 i Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område har Beskæftigelsesankenævnet pligt til at koordinere, at afgørelser, som indbringes for nævnet, træffes i overensstemmelse med lovgivningen.

Formålet med denne undersøgelse har været at belyse kommunernes praksis i sager vedrørende tilbagebetaling efter aktivlovens §§ 91 og 93 af løbende hjælp ydet efter aktivlovens. Undersøgelsen omfatter således ikke tilbagebetaling af hjælp ydet efter aktivlovens kapitel 10 om hjælp i særlige tilfælde eller kapitel 10 a vedrørende hjælp til efterlevende, idet disse afgørelser henhører under De sociale nævn.

I undersøgelsen deltog 8 kommuner. Til brug for undersøgelsen har Beskæftigelsesankenævnet indkaldt i alt 112 sager. Nævnet har kun modtaget 68 sager, hvoraf 8 sager måtte udgå. 60 sager er således indgået i undersøgelsen.

Hovedresultater fra undersøgelsen, den materielle vurdering

Undersøgelsen viser, at

- 65 % af de undersøgte sager efter nævnets samlede vurdering er korrekte
- de resterende 35 % af sagerne er således ikke korrekte. Kommunerne mangler i disse sager væsentlige eller afgørende oplysninger for at kunne træffe en korrekt afgørelse, eller kommunerne har undladt at foretage en vurdering af, om borgeren har handlet "mod bedre vidende", jf. aktivlovens § 91

Nævnet har således fundet, at kommunerne i 10 af undersøgelsens 60 sager har truffet afgørelse, uanset der har manglet væsentlige eller afgørende oplysninger. De manglende oplysninger har bl.a. været oplysninger til belysning af, om borgeren har været i ond tro.

Af de 60 undersøgte sager vedrører de 35 aktivlovens § 91. I 9 af disse sager har kommunen enten slet ikke eller kun i ringe grad forholdt sig til kravet om borgerens onde tro.

De resterende 25 sager omhandler aktivlovens § 93. 8 af de 25 sager opfylder efter nævnets vurdering ikke betingelserne for tilbagebetaling. Kommunerne har i flere tilfælde fejlagtigt pålagt borgeren tilbagebetalingspligt efter aktivlovens § 93 med tilbagevirkende kraft.

Hovedresultater fra undersøgelsen, den formelle vurdering

Af undersøgelsen fremgår, at

- kommunerne i langt størstedelen af sagerne (55 af de 60 undersøgte sager) har givet borgerne en skriftlig afgørelse, ofte i form af en standardblanket
- afgørelserne i de resterende 5 sager alene fremgår af et journalnotat
- klagevejledningen er korrekt i størstedelen af sagerne
- 13 % af de undersøgte sager ikke opfylder Forvaltningslovens krav til begrundelse og henvisning til de anvendte retsregler
- yderligere 10 % af sagerne kun i ringe grad opfylder kravene i Forvaltningslovens §§ 22-24
- i hele 23 % af undersøgelsens sager er det uklart, hvilken bestemmelse kommunen har truffet afgørelse efter
- kommunerne kun i meget begrænset omfang har foretaget partshøring. I en stor del af sagerne har partshøring dog ikke været påkrævet, men i 13 sager af de 60 undersøgte har kommunerne ikke foretaget partshøring, uanset de efter nævnets vurdering har været forpligtet hertil

Beskæftigelsesankenævnets anbefalinger til kommunerne

Nævnet finder, at undersøgelsen bl.a. har givet anledning til følgende anbefalinger:

- Kommunerne skal indhente alle relevante oplysninger inden der træffes afgørelse i sagen, oplysningsgrundlaget skal således være fyldestgørende
- Det skal efterprøves, om betingelserne i de enkelte tilbagebetalingsbestemmelser er opfyldt
- Kommunerne skal være mere opmærksomme på, om der skal foretages partshøring inden der træffes afgørelse

- Hvis afgørelsen skal træffes efter aktivlovens § 91, nr. 1 eller nr. 2, skal det vurderes, hvorvidt borgeren er i ond tro
- Træffes afgørelsen efter aktivlovens § 93, kan der ikke pålægges tilbagebetalingspligt med tilbagevirkende kraft. Kommunerne skal være opmærksomme på at oplyse borgeren om tilbagebetalingspligten senest samtidig med udbetalingen af hjælpen
- Der skal henvises til de korrekte retsregler

Opfølgning på praksisundersøgelsen

Kommunerne har, sammen med evalueringer af de enkelte sager fra den respektive kommune, modtaget et udkast til praksisundersøgelsen med henblik på at komme med bemærkninger. Nævnet har ikke modtaget kommentarer af materiel betydning fra de deltagende kommuner.

Efter Retssikkerhedslovens § 79 a skal praksisundersøgelsen desuden behandles på et kommunalbestyrelsesmøde i de enkelte involverede kommuner. Nævnet vil herefter følge op på resultatet af behandlingen i de enkelte kommunalbestyrelser.

Hele Beskæftigelsesankenævnets praksisundersøgelse vil blive lagt på Statsforvaltningens hjemmeside www.statsforvaltning.dk under publikationer/Beskæftigelsesankenævnene.

Praksisundersøgelse om enkeltudgifter

Fuldmægtig Lise Lotte Helbing, Statsforvaltningen Syddanmark

Det Sociale Nævn i Syddanmark har i 2007 gennemført en praksisundersøgelse på enkeltydelsesområdet.

7 kommuner i regionen indsendte i alt 93 sager til vurdering.

Formålet med undersøgelsen

Formålet med undersøgelsen var oprindeligt at belyse, hvilke elementer, kommunerne tager med ved beregningen af ansøgerens rådighedsbeløb, samt hvor lavt rådighedsbeløbet skal være, før kommunerne vurderer, at ansøgeren ikke selv har midler til at afholde den ansøgte udgift.

Endvidere ønskedes belyst, om kommunerne i alle sager foretager en konkret individuel bedømmelse.

Der blev taget forbehold for ændringer i formålet, hvilket viste sig nødvendigt, idet der i over halvdelen af sagerne ikke var foretaget en rådighedsberegning.

Formålet ændredes derfor til en undersøgelse af betingelserne for at bevilge hjælp efter aktivlovens § 81.

Resultatet af undersøgelsen

- Næsten 2/3 af sagerne var ikke i overensstemmelse med regler og praksis på området
- I lidt over halvdelen af sagerne var oplysningsgrundlaget ikke tilstrækkeligt til at vurdere, om der var grundlag for hjælp. Sagerne ville være blevet hjemvist til fornyet vurdering og afgørelse
- I lidt over 1/8 af sagerne var der ikke grundlag for at yde hjælp. Eksempelvis blev der ydet hjælp til en forudsigelig udgift, der ikke var af afgørende betydning, ansøgeren kunne selv have sparet op/betalt udgiften, eller ansøgeren havde ikke været udsat for ændringer i sine forhold (social begivenhed)
- I ca. halvdelen af alle sager var der ikke beregnet et rådighedsbeløb
- I 1/3 af de sager, hvor rådighedsbeløbet var beregnet, var beregningen sket på grundlag af de fremtidige indtægter/udgifter

- I de sager, hvor der var beregnet et rådighedsbeløb, var der foretaget en konkret, individuel vurdering

Anbefalinger på baggrund af den materielle vurdering

- At kommunerne sikrer, at der er en social begivenhed
- At den udgift, der ansøges om hjælp til, er rimelig begrundet
- At det ved denne vurdering er vigtigt at se på formål og beløbets størrelse
- At det er undtagelsen, at der ydes hjælp til en forudsigelig udgift
- At hjælp til en forudsigelig udgift kun bevilges, når det er af helt afgørende betydning for familiens livsførelse
- At kommunerne er opmærksomme på ved ansøgning om hjælp til flytning, herunder depositum/indskud at vurdere ansøgningen efter såvel § 85 som § 81 i aktivloven
- At alene hjælp til indskud/depositum er tilbagebetalingspligtig efter aktivlovens § 92, stk.1, 2.pkt
- At der er tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, om der kan kræves tilbagebetaling efter aktivlovens § 93
- At der gives en begrundelse for afgørelsen om tilbagebetaling
- At der ikke kan kræves tilbagebetaling af hjælp, der ikke er grundlag for at bevilge
- At kommunerne er opmærksomme på, om udgiften er påtaget inden ansøgning om hjælp, jf. aktivlovens § 88
- At der gælder specielle regler for så vidt angår personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus
- At der indhentes oplysninger
 - om aktuelle udgifter/aktuelle indtægter
 - om behovet for hjælp, herunder om det er akut
 - om mulighed for opsparing
 - om ændringer i ansøgers forhold
 - om hidtidige boligforhold
 - om eventuelle indtægter forud for ansøgningstidspunktet
 - om eventuel boligstøtte
- At kommunerne er opmærksomme på, at børnebidrag og børnetilskud kun indgår i indtægtsopgørelsen, når det drejer sig om udgifter, der vedrører børnenes behov
- At der tages stilling til, om de enkelte udgiftsposter kan godkendes

- At der på grundlag af de aktuelle økonomiske forhold laves en beregning af rådighedsbeløbet med henblik på vurdering af, om borgeren selv har midler/mulighed for at spare op

Anbefalinger i øvrigt

- At kommunerne sikrer, at der træffes afgørelse om administration i medfør af aktivlovens § 90, såfremt det er kommunens vurdering, at borgeren ikke selv er i stand til at administrere kontante beløb

Den formelle vurdering af sagen gav ikke anledning til anbefalinger, idet der var tale om høj grad af skriftlig formidling af afgørelserne, ligesom indholdet i afgørelserne i høj grad var i orden.

Dialog med de undersøgte kommuner

Nævnssekretariatet har på møder drøftet praksisundersøgelsen med repræsentanter for de undersøgte kommuner.

Kommunerne tilkendegav, at rapporten er et godt incitament til at få strammet op på sags-gange i forbindelse med behandlingen af sager om enkeltydelser. Behov for opstramning er tillige affødt af sammenlægning af flere kommuner med deraf følgende behov for harmonisering.

Kommunerne tilkendegav endvidere, at rapporten i høj grad kan bruges, herunder som oplæg for undervisning af kommunens medarbejdere og som grundlag for udarbejdelse af interne sagsbehandlingsvejledninger.

Rapportens opbygning blev fremhævet, særligt rapportens klare angivelse af, hvilke betingelser, der skal være opfyldt for bevilling af enkeltydelser.

Kommunerne var enige om, at et af hovedproblemerne er, at de nødvendige oplysninger ikke fremgår af sagen (selvom sagsbehandleren kender oplysningerne).

Praksisundersøgelse om kommunernes tilkendelse af en højere førtidspension

Specialkonsulent Steen Skibsted og fuldmægtig Anja Møller-Vestfal, Statsforvaltningen Midtjylland

Statsforvaltningen Midtjylland, Beskæftigelsesankenævnet, har i 2007 gennemført en praksisundersøgelse af kommunale afgørelser, hvor kommunen har bevilget enten mellemste eller højeste førtidspension efter § 14, stk. 1 og 2, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. (i det følgende kaldet førtidspensionsloven).

Baggrund og formål for undersøgelsen

I undersøgelsen er der indgået i alt 80 sager fra 7 af regionens kommuner.

Baggrunden for valg af emne har været ændringen af pensionsreglerne pr. 1. januar 2003, hvorefter der for fremtiden ikke skal ske en graduering af pensionen ved nytilkendelse af førtidspension.

I lyset af de ændrede regler fandt nævnet, at der kunne være grundlag for at undersøge, hvad der efter ikrafttræden af de nye regler sker i forhold til de sager, hvor kommunerne tilkender en forhøjelse af førtidspensionen efter de regler, der nu findes i førtidspensionsloven.

Er kommunerne fortsat opmærksomme på den praksis og de krav, der særskilt gælder på dette område, og sikrer de sig et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag, forinden sagen afgøres?

Hvad viste undersøgelsen – den materielle vurdering

- I 7 af sagerne var nævnet enig i den kommunale afgørelse
- I 69 af sagerne var oplysningsgrundlaget utilstrækkeligt, og kommunen havde således ikke tilstrækkeligt grundlag til at tilkende en højere førtidspension
- I 4 af sagerne var nævnet ikke enig i afgørelsen, selv om sagen var tilstrækkeligt oplyst

I forhold til den materielle vurdering bemærkes, at der ikke ved nævnets gennemgang af sagerne har medvirket lægekonsulent. Det kan derfor ikke afvises, at vurderingen i flere sager ville have været anderledes, såfremt sagerne havde været forelagt lægekonsulent med henblik på vurdering og tolkning af de rent helbredsmæssige forhold.

Nævnets anbefalinger på baggrund af den materielle vurdering

- Kommunerne må i højere grad sikre sig, at der foreligger aktuelle objektive lægelige undersøgelser til beskrivelse af de helbredsmæssige forhold, herunder mulighederne for behandling
- Kommunerne må i højere grad sikre sig, at den aktuelle funktionsevne i dagligdagen udførligt er beskrevet, således at der både er oplysninger om, hvad pågældende kan, og hvad pågældende ikke kan
- Kommunerne må i højere grad sikre sig, at der foreligger udførlige beskrivelser af eventuelt gennemførte afklarende forløb/afprøvninger, herunder også tidligere beskæftigelse og beskæftigelse under beskyttede former
- Kommunerne må i højere grad sikre sig, at der er foretaget en konkret vurdering af, om erhvervsevnen varigt er nedsat på grund af fysisk eller psykisk invaliditet, svarende til den tilkendte pension i overensstemmelse med § 15, stk. 1
- Kommunerne må i højere grad sikre sig, at alle relevante foranstaltninger er afprøvet i overensstemmelse med § 15, stk. 2
- Kommunerne må i højere grad sikre sig, at der er foretaget en konkret vurdering af resterhvervsevnen i overensstemmelse med § 15, stk. 3

Særligt vedrørende arbejdsprøvning bemærkede nævnet, at kommunerne bør tage udgangspunkt i, at en afprøvning normalt er af væsentlig betydning for vurderingen af sagen, og kun kan undlades, hvis det vurderes, at erhvervsevnen er ubetydelig og ikke kan forbedres.

Kommunerne bør således som udgangspunkt ikke påbegynde en forhøjelsessag, før en sådan afprøvning har fundet sted, eller der via oplysninger om helbredsforholdene og funktionsevnen i øvrigt er sikret dokumentation for en ubetydelig erhvervsevne, der ikke kan forbedres.

Undersøgelsen har endvidere vist, at der i ca. ¼ af sagerne ikke var oplysninger om det anvendte bedømmelsesgrundlag. Nævnet anbefaler, at kommunerne er opmærksomme på de særlige regler herom i førtidspensionslovgivningen.

Hvad viste undersøgelsen – den formelle vurdering

Da praksisundersøgelsen omhandlede bevillingssager, har nævnet kun i begrænset omfang foretaget en formalitetsvurdering.

Efter førtidspensionslovens § 24, stk. 3, 1. pkt., skal kommunen som hovedregel træffe afgørelse senest 3 måneder efter sagens påbegyndelse. Såfremt kommunen i særlige tilfælde ikke kan overholde fristen på 3 måneder, skal kommunen, efter samme bestemmelses stk. 3, 2. pkt., overfor ansøgeren nærmere redegøre for årsagen til den forlængede sagsbehandlingstid, ligesom pågældende skal have meddelelse om, hvornår sagen forventes afgjort.

Undersøgelsen viste, at kommunerne i kun 18 af sagerne havde truffet afgørelse indenfor denne frist, hvilket hovedsagligt skyldtes, at der manglede en klar dato for tidspunktet for sagens påbegyndelse.

I ingen af de undersøgte sager har kommunerne i tilstrækkelig grad henvist til de anvendte retsregler, som krævet efter forvaltningslovens § 24, stk. 1.

I 9 af sagerne var der ikke givet klagevejledning (det er relevant, da der kan klages over tilkendelsestidspunktet).

Nævnets anbefalinger på baggrund af den formelle vurdering

- Kommunerne skal henvise til de relevante retsregler på en overskuelig og præcis måde
- Kommunerne skal give korrekt klagevejledning, idet der kan klages både til Beskæftigelsesankenævnet og Det Sociale Nævn
- Kommunerne skal sikre sig, at anvendte fortrykte skemaer er i overensstemmelse med gældende ret

Opfølgning på praksisundersøgelsen

Nævnet har på baggrund af undersøgelsen udfærdiget en rapport, som er sendt til de medvirkende kommuner. Nævnet har anmodet om at blive orienteret om kommunalbestyrelsens behandling af praksisundersøgelsen.

Rapporten er desuden sendt til samtlige øvrige kommuner i regionen.

Nævnet har overfor kommunerne tilkendegivet, at ønsker om råd og vejledning i forbindelse med implementeringen af rapportens anbefalinger vil blive imødekommet. Formen herfor er endnu ikke fastlagt.

Praksisundersøgelse om merudgifts- ydelse

Souschef Dorthe Risum Stryhn, Statsforvaltningen Hovedstaden

Det Sociale Nævn har i 2007 gennemført en praksisundersøgelse om merudgiftsydelse efter servicelovens § 100. Undersøgelsen har omfattet sager, hvor der er bevilget merudgiftsydelse.

Undersøgelsen rettede sig særligt mod kommunernes anvendelse af funktionsevnetoden i sagsbehandlingen.

Der blev fra 8 kommuner i regionen indkaldt 112 sager, hvor kommunerne havde bevilget dækning af merudgifter efter servicelovens § 100, svarende til 14 sager fra hver kommune. Der blev indsendt 99 sager, hvoraf 16 af forskellige årsager måtte udgå af undersøgelsen. Der har således indgået 83 sager i undersøgelsen, hvor alle kommuner har været repræsenteret.

Hvad viste praksisundersøgelsen

Undersøgelsen har vist, at:

Kun 34% af sagerne på det foreliggende grundlag var afgjort i overensstemmelse med regler og praksis.

Dette skyldtes langt overvejende, at funktionsevnetoden ikke var anvendt i sin helhed, idet dette ikke var tilfældet i 73 % af alle sagerne.

I 16 % af disse sager ville sagen dog ikke være blevet hjemvist, da mangelfuld anvendelse af funktionsevnetoden efter en helt konkret vurdering ikke blev vurderet som en retlig mangel, der kunne anses for væsentlig.

Nævnet vurderede også, at i 66 % af de sager, hvor sagen ville være blevet hjemvist på grund af manglende anvendelse af funktionsevnetoden, var afgørelsen *formentlig* materielt korrekt, idet borgerne i disse sager havde fået bevilget dækning af merudgifter i overensstemmelse med praksis for de pågældende lidelser (diabetes og cøliaki).

Undersøgelsen har endvidere vist, at langt de fleste personer, som er bevilget hjælp til nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100, er personer med især diabetes, men også med cøliaki.

Der bevilges i disse sager dækning af merudgifter til diætkost, og for personer med diabetes tillige til insulin og i visse tilfælde til fodpleje samt transport til kontrol. De sandsynliggjorte merudgifter er typisk på mellem ca. 550 og 700 kr. om måneden, hvilket udløser en merudgiftsydelse på 1.500 kr. om måneden. Personer med diabetes og cøliaki bliver således, sådan som bestemmelsen er indrettet, hver måned overkompenseret med 800-950 kr. i forhold til de handicapbetingede merudgifter.

Kommunerne har i sager vedrørende diabetes type 2, i øvrigt i overvejende grad forsømt at indhente relevante oplysninger, om hvorvidt eventuel insulinbehandling var påkrævet, hvorfor det ikke på det foreliggende grundlag kunne afgøres, om betingelsen om varigt nedsat fysisk funktionsevne var opfyldt.

Som nævnt har undersøgelsen vist, at funktionsevnetoden ikke bliver anvendt i tilstrækkeligt omfang. Dette kan skyldes, at undersøgelsen vedrørte sager, hvor der var bevilget merudgiftsydelse, og at det set fra et retssikkerhedssynspunkt måske vurderes af kommunerne som værende mindre vigtigt, at funktionsevnetoden er anvendt, når borgeren får medhold, end hvis der er tale om sager om afslag på merudgiftsydelse.

En anden årsag kan være, at de fleste af sagerne, som indgik i undersøgelsen, vedrørte diabetes og cøliaki, og at udfærdigelse af sammenfatning af funktionsevnen og aftaleskema kan virke irrelevant, da der typisk ikke er tale om en funktionsevnenedsættelse, hvis borgeren overholder behandlingen med insulin samt diætkost.

Det Sociale Nævns anbefalinger til kommunen

Nævnet anbefaler, at kommunerne er mere opmærksomme på, at funktionsevnetoden er en garantiforskrift og skal anvendes i sin helhed, medmindre der er enighed om, at der er tale om en ubetydelig funktionsevnenedsættelse, eller borgeren selv fravælger metoden.

Kommunerne bør derfor være omhyggelige med at oplyse borgere, der ansøger om dækning af merudgifter, om funktionsevnetoden og notere i journalen, såfremt borgeren ikke ønsker metoden anvendt, f.eks. fordi der alene er tale om funktionsnedsættelse som følge af diabetes eller cøliaki.

Det er alene de relevante punkter i samtaleskemaet, som skal udfyldes.

Kommunerne anbefales ligeledes at være mere opmærksomme på i forbindelse med klage at fremsende samtlige akter i sagen til nævnet, således at kommunerne undgår, at sagen hjemvises unødigt, fordi sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst til, at nævnet kan træffe afgørelse, eller det ikke fremgår, at funktionsevne metoden er anvendt, eller hvorfor den ikke er anvendt.

I forbindelse med den materielle vurdering af sagerne anbefales kommunerne at være mere opmærksomme på, at personer med diabetes 2 alene er omfattet af personkredsen, såfremt lidelsen uden relevant behandling i form af insulin mv. og diætkost ville være akut livstruende eller betyde umiddelbar risiko for væsentlig og varig funktionsnedsættelse, at der alene i helt særlige tilfælde kan bevilges dækning af merudgifterne til fodpleje og fornyelse af kørekort til diabetikere, og at udgifter til behandling ikke kan dækkes som merudgift.

I 22 af sagerne i undersøgelsen var bevillingen af merudgiftsydelse fejlagtigt tidsbegrænset, og kommunen anmodede borgeren om selv at rette henvendelse til kommunen inden bevillingens udløb. Kommunerne skal derfor være opmærksomme på, at merudgiftsydelsen er en løbende ydelse, som kommunerne skal sørge for at tage op til fornyet vurdering en gang om året. Den bevilgede ydelse fortsætter, indtil der er truffet ny afgørelse om merudgifter.

Endelig var klagevejledningen upræcis i flere sager, hvorfor kommunerne anbefales at gennemgå deres klagevejledning. Et eksempel har været, at det fremgår, at klagen skal *fremsendes* inden 4 uger fra modtagelsen af afgørelsen, hvor den rettelig skal være *modtaget* i kommunen inden udløbet af klagefristen.

